

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVI.

V Celovcu, 20. septembra 1897.

Štev. 26.

Vseslovenski shod v Ljubljani dne 14. septembra 1897. leta.

Bil je za slovenstvo prepomenljiv in časten dan, dan vseslovenskega in istersko-hrvatskega shoda dne 14. septembra t. l. V središču našem, v beli Ljubljani, zbrali so se zastopniki in zaupni možje slovenskega in istersko-hrvatskega naroda v sijajnem številu, da tu, ne z razbijanjem in krikom, ne s kruto silo, marveč mirno, dostojno a odločno pokažejo rane, ki nam so jih prizadjali zlobni nasprotniki ter izjavljajo opravičene zahteve naše v narodnem oziru.

Ljubljana je oblekla praznično obleko; hiše so bile okrašene z zastavami, pa zdelo se nam je, da je bilo še mnogo preveč hiš — brez zastav! Že v pondeljek zvečer je bilo v »Narodnem domu« živahno gibanje. Zbrano družbo je kratkočasil »Slavec«.

V torek dne 14. septembra se je velika dvorana »Sokola« hitro polnila z rodoljubi došlimi od vseh strani. Zbralo se je okrog 2000 slovenskih rodoljubov. Korosček v je prihitelo okrog 150, med njimi častitljivi, vkljubo svojimi 90. leti še vedno krepki navdušeni starosta naš, mil. gosp. prošt tinjski Lovro Serajnik*) in vsi naši gg. poslanci. Tudi od drugod so prihiteli gg. poslanci in odlični zastopniki ter zaupniki ljudstva. Zastopani so bili pa tudi drugi bratski nam narodi in sicer so prihiteli s Češkega in Moravskega poslanca dr. Stransky in dr. Stojan; iz Hrvatske več članov opozicije, med njimi baron Rukavina, Dav. Starčević, dr. Ružič; iz Dalmacije drž. posl. vitez Vuković, iz Galicije državni posl. in predsednik krščanske narodne slovenske zveze v državnem zboru, A. Barvinski.

Pozdravi.

Načelnik pripravljalnega odbora g. poslanec dr. Iv. Šušteršič je z iskrenimi besedami po-

* Tržaška »Edinost« piše: Poudarjati treba, da sti bili častno zastopani tužni pokrajini: Istra in Koroska. In koga ne bi bilo ganilo do solz, ko so dovedli v dvorano blizu 90letnega starčka, prošta Serajnika iz Tinj na Koroskem? To je domoljubje! Cvetje v zimi! — Ne, dragi Korotan! Še nisi zgubljen. Dobro znamenje je to za bodočnost koroskih Slovencev, ako se za njih trudijo na daljna pota taki srebrnolasi možje, ki bi potrebovali pokoja. Navzočnost tega starčka na vseslovenskem shodu je posvetila ono misel, ki nas je dovela skupaj, misel vseslovenskega rodoljubja, razširjena v vzajemnosti z drugimi slovenskimi plemeni.

zdravil shod v imenu pripravljalnega odbora, poudarjajoč pomen vseslovenskega shoda, ki je dokaz jedinstvi in sloge, a v tem je naša moč!

Nató se je izbral za predsednika g. drž. posl. dr. A. Gregorčič iz Gorice; za častne predsednike: gg. O. Detela, deželni glavar kranjski; Iv. Hribar, župan ljubljanski; A. Barvinski, drž. poslanec; bar. Rukavina, vodja hrvatske opozicije; dr. Stransky, drž. poslanec. — Podpredsedniki so bili imenovani gg.: dež. posl. dr. Jurtela, drž. posl. kan. Lambert Einspieler in pl. Nabergoj. — Zapisnikarji: dr. Gregorin, dr. Medved, dr. Rozina, dr. Žitnik.

Predsednik dr. Gregorčič je pozdravil zborovalce, posebno tuje g. udeležence. Nató je dež. glavar O. Detela pozdravljaj shod v imenu kranjskih Slovencev ter poudarjal, da je vseslovenski shod sijajna manifestacija skupnosti in sloge Jugoslovanov. Velevažen je shod v sedanjih razmerah ter naj pokaže, da Slovenci in isterski Hrvati stojé zjedineni in složni na braniku za svoje narodne pravice, za kulturni in gospodarski razvoj slovenskega naroda.

Župan Iv. Hribar pozdravlja zbrane v imenu bele Ljubljane in izreka veselje, da je združila jedna misel v lepi slogi vse stanove slovenskega naroda. Ta misel je skrb za blagor naroda, njega pravice, razvoj in bodočnost. Dalje označuje boj, ki ga bijejo nasprotniki zoper češki in naš narod in izjavlja, da shod naš odločno protestuje proti nauku o gospodujočih in službujočih narodih. Dičimo se s svojo zvestobo in udanostjo do cesarja, zato pa moramo zahtevati, da nas vlada vendar enkrat pozna. Ljubljanski uradni list besediči o neki nemški slavnosti mesece in mesece, a o našem shodu molči trdovratno. To je značilno! Pa če je vlada slabotna, bodimo močni mi. Združimo se v trdno jedino zvezo narodnih bojevnikov! Konečno želi, da bi zborovanje obrodilo prav mnogo sadú, okrepilo slovansko pobratimstvo, povzdignilo samozavest in ponos slovenskega naroda. — Navdušenemu govoru je sledilo dolgotrajno odobravanje.

Drž. posl. Barvinski pozdravlja shod najprej slovenski v imenu rusinskega naroda ter izjavlja solidarnost Rusinov s Slovenci in Hrvati. Potem nadaljuje v rusinskem jeziku, omenja delovanje sv. Cirila in Metoda ter želi, da bi njihov duh prešnil vse Slované.

Drž. posl. dr. Stransky, kot odposlanec čeških poslancev, pozdravlja shod v imenu vsega češkega naroda in poudarja, da je njegova prisotnost dokaz živega zanimanja, s katerim sledé tovariši njegovi in ves češki narod, težnjam, bojem in uspehom slov. naroda. Ta dan bodi dan ustanovitve lige slovanske proti tisti nemški »Gemeinbürgschaft«, kakor so jo proglasili dne 11. julija t. l. v Celovcu. Da, združimo se i Slovani, a ne proti Nemcem in njih pravom, nego le, da si priborimo ravnopravnost, ne za napad, marveč le v obrambo. Poudarja, da so si slovenske in češke razmere v mnogočem slične in se spominja, da kakor tam, so bili tudi tu prvi med voditelji duhovni. Hvala jim! Konča z željo, da skoro napoči doba, ktero je v duhu videl in prerokoval pesnik Prešern, da bodo vremena tudi Slovincem se zjasnila. Slovenskemu narodu in njega lepši bodočnosti: Na zdar! Živio! (Burno pritrdjevanje.)

Baron Rukavina pozdravi shod kot vodja opozicije v banovini ter poudarja, da je že skrajni čas, da se moramo vsi Slovani zjediniti proti našim sovragom; priporoča zlasti slogu med Slovenci in Hrvati ter nam stavi v iskrenih besedah pred oči cilj, da bi se zjediniili Hrvatje in Slovenci v jedno celoto, a ne da bi se Slovenci pohrvatili ali Hrvatje poslovenili, ampak oboji narod ostani nedotaknen. Spominja se tudi Slomškega ter pozivlja vse navzočnike, da se oklenemo njega idej, ktere nas privedejo brez dvombe do skupnega dela.

Za njim se oglasi moravski drž. posl. dr. Stojan ter nam slovenski v kratkih, a iskrenih in zanosnih besedah sporoči pozdrav od grobov slovanskih apostolov na Velehradu ter prosi od obéh svetnikov današnjemu shodu božjega blagoslova. (Burno, dolgo trajajoče ploskanje.)

Drž. posl. pl. Vuković pozdravlja shod v imenu dalmatinskih Hrvatov.

Predsednik dr. Gregorčič je predlagal sledečo udanostno izjavo, ki se je, burno odobravana, takoj odposlala:

Nj. c. in kr. apostolskemu Veličanstvu, Dunaj.

Na vseslovenskem in istersko-hrvatskem shodu v Ljubljani zbrani zaupniki slovenskega in hrvatskega naroda polagajo pred stopnjice najvišjega prestola izraze svoje neomahljive udanosti in zvestobe do posvečene osebe Vašega Veličanstva in prejasne vladajoče rodbine.

Dr. Gregorčič, predsednik.

Podlistek.

Poročilo

družbe vednega češčenja najsvetejšega zakramenta in oskrbovanja cerkvene oprave za revne cerkve v Krški škofiji za leto 1897.

Letošnja razstava cerkvene oprave se je otvorila dne 3. septembra 1897. l. ob 11. uri predpoludnem v dvorani rokodelskega doma v Celovcu. Navzoči so bili mil. g. knezoškof Jožef, več čč. gg. duhovnikov in odličnih gospej ter gostov. Društveni vodja, preč. g. dr. Alojzij Cigoj O. S. B., je poročal o družbinem delovanju tako-le:

Družba vednega češčenja, ki je dovršila letos 19. leto svojega obstanka, je tudi to leto nekoliko napredovala. Ustanovile so se štiri nove podružnice z 260. udi, in sicer v Sörg-u, Dobrič-u, Ukvah in v Nemškem Plajberzi. Potemtakem šteje škofija sedaj 54 podružnic vednega češčenja, ki se razdelijo na nemške in slovenske župnije. Posebno veselo je, da so take podružnice v versko mešanih krajih, kakor v Altersbergu, Africu, Zedlitzdorfu, Brezah, Št. Pavlu nad Ferndorfom, Križu itd., ker se po njih očitno spoznava sv. vera.

Da nektare podružnice ne delujejo tako živahno, je uzrok veliko pomanjkanje duhovnikov in mnogokrat velika oddaljenost od farnih cerkvá. Vendar pa opravljajo mesečno molitveno uro, h

kteri prihajajo tudi neudje, še vedno malone povsod ter marljivo prihajajo k nji. Priidni udje tisti dan sprejemajo tudi sv. zakramente.

Služba božja za splošne namene družbe in za žive ter mrtve ude se opravlja vsak mesec v cerkvi sv. Duha. Pri tem oskrbujejo cerkveno petje brezplačno častite Ursulinke, ter monsignor prof. Jož. Müller pridiguje o presvetem Rešnjem Telesu. Take pridige so tudi redno v Volšberzi, Št. Andražu in Beljaku in po drugih krajih včasih, da se poživi vera in pobožnost do presv. Rešnjega Telesa.

Pomagil in doneskov za podporo revnih cerkvá s potrebnimi oblačili za sv. opravila je bilo dosti in sicer po posredovanju in skrbi častite duhovščine in pospeševalteljic glavne družbe v Celovcu, gosposdičin Terezije Mošič, Lorberg, Dežman itd. Voditeljica in nje namestnica gospejnega odbora, visokorodna gospa grofica Adelgunda Rosenberg in baronica Maierhofer sta neumorno delovali in priskrbovali potrebno prtenino ter svilenino in napravljali oblačila po cerkvenih predpisih. Tako je moglo družbino načelnitvo ugodno rešiti vseh došlih 35 prošenj, in sicer 25 čisto brezplačno, 7 za zmerno odškodnino. Razdelilo se je vkup: več tucatov korporalij, pal, purifikatorijev, brisalk, več oblek za ministrante, humeralijev, altarnih prtov, naramnih vel, koroteljev, stol, obhajilnih burz itd., 17 mašnih plaščev in 5 vešpernih plaščev. Le-ti stanejo komad po 45 do 50 gld. Razun tega se je med letom brezplačno popravilo več mašnih oblek.

Računski sklep kaže vseh dohodkov vštevíši one za plačana oblačila vkup 3371 gld. 25 kr. in stroškov 3370 gld. 17 kr., tako da ni primanjkljeja. —

Nató so mil. g. knezoškof priporočali društvo vsem navzočim gostom, kazáje na pobožne žene evangelija, ki so Zveličarju služile s svojim premoženjem in s svojimi osebami (Luk. 8, 2. nasl.). Vspodbujali so navzoče naj posnemajo izgled teh žen s tem, da pospešujejo družbo vednega češčenja. Če Bog plača požirek vode, ktero daš revežu v imenu Jezusovem, koliko bolj plača to, kar storiš Njemu samemu. Nazadnje so se mil. g. knezoškof prísérno zahvaljevali č. duhovščini in gospej za vse žrtve in podelili svoj višjepastirski blagoslov.

Raznoterosti.

Statistika kaznencev. Iz poročila osrednje komisije avstrijskih kaznilnic za leto 1893. (malo pozno je zagledalo beli dan), posnamemo, da se je nahajalo v 16. moških kaznilnicah 14.102 in v 6. ženskih zavodih 1811 kaznencev. V dosmrtno ječo je bilo obsojenih 29 moških in 3 ženske, v 10 do 20letno ječo pa 108 moških in 25 ženskih kaznencev. Po narodnosti je bilo 44% Nemcev, 52 Slovanov, po veri 79.9% moških in 90% ženskih katolikov. Skupni zaslužek je znašal 505.740 gld., od tega je pripadlo državi 367.599 gld. — Skupni državni stroški za kaznilnice so znašali v l. 1893. 2.491.615 gld.

Kdo plača največji davek na svetu? Avstrijski kmet! Povprečni davek zemljiški znaša v Avstriji od hektarja 1 gld. 18 kr., na Nemškem 75 kr.; v severni Ameriki 22 kr. in na Ruskem samo nekoliko krajcarjev.

Dnevni red.

Po pozdravih nastopili so govorniki, naznani k dnevnemu redu. Vseh krasnih govorov zavoljo tesnega prostora ne moremo objaviti, marveč se moramo omejiti na najpomembnejše stvari. Upamo, da se govori in resolucije objavijo v posebni knjižici celotno.

I. O političnem položaju je poročal izborni državni poslanec g. dr. Iv. Šušteršič. V našem položaju moramo delati realno politiko. A položaj še nikoli ni bil tako težaven, kakor sedaj. Govornik poudarja veliki pomen slovanske krščanske narodne zveze in pojasnjuje nje program. Razpravlja vzroke in postanek nemške „obstrukcije“, katero so nemški kričarji vpriporili jedino le zato, ker so videli, da s slovansko-krščansko večino v državnem zboru neha njih nadvlada. Državni zbor so morali zaključiti, a tudi poznejša pogajanja niso imela nobenega dejanskega uspeha. Mi ne smemo preveč zaupati, marveč pripravljeni moramo biti na vse, morda tudi na večletno najstrožjo opozicijo. (Burno pritrjevanje.) — Kaj je treba za nas? Prijatelj imamo mnogo, a več smo sami in jamstvo bodočnosti moramo iskati sami v sebi, v odločnem, složenem delu za blagor naroda. — Dolgotrajno in burno se je odobral jasni in pomenljivi govor.

II. O jezikovnem vprašanju je govoril državni poslanec g. dr. A. Ferjančič. Sila časa nas je zbrala in z današnjim shodom hočemo pokazati, da nočemo biti hlapeci drugim narodom. Za obstanek naroda je poglavitni pogoj jezik in njega pravice. — Za nas je prevažen člen XIX. državnih osnovnih postav. Nemci so svoje dni bili jako radodarni s postavami, a izvesti jih niso marali, ker so mislili, da jim je s pomočjo krivičnega volilnega reda za vselej zajamčena nadvlada. A ni šlo tako, in tudi Slovani zahtevajo svoje pravice. — Jezikovne naredbe so Nemcem pretveza za obstrukcijo; pravi vzrok je povedal dr. Steinwender v Celovcu, rekoč, „da so Nemci rojeni za vladanje“. Gledé uporabe jezika smo Slovenci mnogo na slabšem, nego Čehi. To kažejo, kakor govornik obširneje dokazuje, razmere pri sodiščih, v drugih uradih, šolah in v javnem življenju. Te razmere treba korenito preurediti. Da bode mogoče, daje nam upanje izjava princa Schwarzenberga, ki je izjavil, da jezikovno vprašanje ne sme priti z dnevnega reda, dokler ni povsod izpeljana ravnopravnost. (Živahno odobravanje.)

III. Primorske razmere sta pojasnovala gg. V. Spinčič in dr. Franko. — Burno pozdravljen je govoril g. posl. Spinčič o prežalostnih tržaških in isterskih razmerah, ker v ti pokrajini se je Slovanom pod benečansko vladavo godilo bolje, nego sedaj. Nas ne čujejo, in če nas poslušajo, potem ne kaznujejo onih, ki krivico delajo, marveč one, ki krivico trpé. To kažejo mnoge obsojbe. Pod Badenijem se nam godi slabše, nego kedaj prej! Na koncu 19. stoletja, stoletja civilizacije, še nimamo ljudskih šol; 17 tisoč otrok v Istri je brez šole, v Trstu Slovenci 14 let zastojajo za slovenski pouk slovenski deci. Lice upravnih oblastij kaže, kakor da bi bili v sredi kakšne nemško-laške pokrajine. Vsi ukazi in ukrepi teh oblastij kažejo, da smo tujezi na svoji zemlji! Kaj čuda potem, da se širi brezverstvo in nenravnost. V hiše božje vlačijo nasprotniki svojo politiko, zabranjujejo slovensko službo božjo in molitev. Po ljudskem štetju, pri volitvah itd. skrbijo, da naše število pada, a ono Lahov čudovito raste in tako pripravljajo našo zemljo za — Italijo. Ne delajo več, kakor pred leti, s petardami, ker opravljajo sedaj njih posel oni, zoper katere so pred leti rabili petarde! — Ne priznavamo raznih zagovorov za tako politiko zoper nas, in tudi ne „višjih ozirov“, ker često so jako „nizki oziri“, ki vodijo primorsko politiko! — Da si opomremo, zato delajmo složno — „in necessariis unitas!“ Bodimo si prizanesljivi — „in dubiis libertas!“ A v vsem ljubimo se, — „in omnibus charitas!“ — Dolgotrajno preburno odobravanje je sledilo prekrasnemu, navdušenemu govoru, ki nam je podal sliko žalostnih primorskih razmer, a je ob jednem rezka obtožba vladajočega sistema v Primorju!

Drugi govornik g. dr. Franko se je spominjal v svojem govoru o razmerah na Goriškem lanskega potovanja ministra Badenija po Goriškem, ki je vzbudilo v Slovencih mnogo upov. A varali smo se. Ni ostalo le vse pri starem, mnogo se je še obrnilo na slabše. Prej je bila zoper nas huda sapa, zdaj se vzdigujejo hudi viharji. Tržaško namestništvo nam je povsem nasprotno. Zadnje kazenske obravnave in čudne obsojbe osvetljujejo najbolj naš žalostni položaj. S tem se hoče „dokazati“, da so Slovenci miru nevarni živeli. Večina dogodkov, zaradi katerih so Slovenci stali pred sodiščem, bi se ne bila dogodila, ko bi ne izzivali Slovencev ter pravilno postopali proti njim. — Ljudstvo se brani, a liste, ki ga branijo, konfiskujejo. Kako nezanesljivi so bili odgovori vlade gledé primorskih zadev v državnem zboru, dognale so sodnijske obravnave. Po vsem

tem je moralo priti ljudstvo do spoznanja in prepričanja, da zgoraj nimajo volje in moči, odpraviti take vnebovpijoče razmere. Ljudstvo čuti krivice, ki ga tarejo in hoče se jih otresti. To kaže boj za slovensko šolo, slovensko uradovanje itd. — I ta govor je shod živahno odobral.

IV. O koroških razmerah je govoril gosp. dež. posl. Fr. Grafenauer. Njegov govor objavimo celotno v prihodnji številki. Sprejela se je po govoru, katerega so zborovalci burno odobraval, sledeča

resolucija:

Koroške razmere.

I. Deželna vlada.

Osrednja vlada se pozivlje, da prenaredi upravni sistem pri c. kr. deželni vladi na Koroškem ter skrbi za to, da bode deželni predsednik brez ozira na katerokoli politično stranko pravičen obema narodoma, ki prebivata na Koroškem, in z jednako ljubeznijo skrbel za duševno in gmotno blagostanje nemškega in slovenskega ljudstva v deželi.

II. Sloveščina in c. kr. uradi na Koroškem.

Vlada naj se ozira na dejanske potrebe koroških Slovencev in naj nastavlja pri vseh državnih uradih v slovenskem in mešanem ozemlju take uradnike, ki so poleg druge službene sposobnosti tudi večji popolnoma slovenskega jezika; podložnim uradnikom naj pokaže, da je resne volje strogo izvajati jezikovno ravnopravnost.

III. Sloveščina pri prometnih uradih na Koroškem.

Slovenski jezik ne uživa pri prometnih državnih uradih slovenske koroške pokrajine pravic, katere so mu po ustavi zagotovljene; nujno potrebno je, da pride najvišja prometna uprava tem nedostatkom v okom ter jih kratkoma odpravi.

IV. Šolske zadeve.

Dosedanja jezikovna uredba ljudskih šol po slovenskih pokrajinah koroške dežele je krivična, kvarljiva in nepostavna. Pouk slovenskih otrok na podlagi jezika zavira pravo in dobro vzgojo slovenske mladine, zabranjuje duševno izomiko in gmotni napredek, ob jednem narodni obstanek koroških Slovencev.

Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod zahteva, da najvišja šolska uprava postavi tudi ljudske šole na slovenskem Koroškem na jedino pravo pedagogično-didaktično podlago maternega jezika, kakor to zahtevajo državno-osnovni in šolski zakoni; na vseh šolah koroških Slovencev namenjenih naj bode učni jezik slovenski.

Zato shod tudi zahteva, da se umaknejo temu načelu nasprotni učni načrti za ljudske šole, ki jih je proglasil c. kr. koroški deželni šolski svet z odlokom od dne 26. septembra 1890. l., št. 1623 in od 9. novembra 1891. l. št. 3178 — ter smatra vsako drugačno vredbo malih šol kot nepostavno.

Nadalje zahteva shod, naj visoka deželna šolska oblast iz pedagogično-didaktičnih ozirov skrbi tudi za slovenske manjšine na Koroškem tako, da se povsod, kjer se nahaja postavno število slovenskih otrok, osnujejo javne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Če pa število slovenskih otrok ne dosega postavnega števila za ustanovitev slovenske šole in jih je najmanj deset, naj se otroci v skupni šoli ločijo po maternem jeziku v skupine ali oddelke. Samo ob sebi se razumeva, da ima dotični učitelj več bitih ob obeh jezikov.

Po tem načelu in vodilu naj se uredi tudi pouk v nadaljevalnih in strokovnih šolah, katere obiskujejo slovenski mladeniči.

Ob jednem pa zahteva shod, da naj se preosnovi celovsko učiteljske tako, da se bodo na tem zavodu vzgojevali učitelji, ki bodo zmožni poučevati slovensko mladino. Učitelji, ki ni dokazal pri maturi in pri izpitu učiteljske zmožnosti, da je več slovenskega jezika v govoru in pisavi, ne sme se namestiti na šoli, katero obiskujejo slovenski otroci.

Ako bi se na pripravnicah v Celovcu ne oglasilo zadostno število slovenskih pripravnikov, naj se razpišejo letne podpore istim na učiteljskih v Ljubljani, Mariboru, Kopru, ki se zavežejo, da hočejo vsaj 6 let delovati na Koroškem. Tako bi dobili v teku nekaterih let zadostno število takih učiteljev, ki so zmožni sloveščine v govoru in pismu.

V. Volilni red v deželni in državni zbor.

Volilne razmere na Koroškem za deželni in državni zbor so Slovincem neugodne in krivične. Visoka c. kr. vlada naj skrbi, da se dosedanja volilni red v obeh ozirih prenaredi in sicer za državni zbor po predlogu, ki so ga nasvetovali slovenski poslanci dne 24. maja t. l. v 17. seji v ravno preteklem zasedanju državnega zbora.

V. Štajerske razmere je pojasnoval g. dež. posl. dr. Iv. Dečko. Kakor drugod tudi na Štajerskem nemška večina noče biti pravičnega slovenski manjšini. Slovincem preti nevarnost zlasti ob mejah, kjer je več slovenskih far ostalo pod nemško graško škofijo, v kateri se ne skrbi dosti za slovenske vernike. Zato je treba delati na to, da se te župnije pridružijo slovenski lavantinski škofiji. Tudi mnogo občin je gledé uprave popolnoma ločenih od ostalih Slovencev, in tam sloveščina nima veljave. Najbolj pereča rana je ljudska šola, katero smatrajo nasprotniki najpripravnejše sredstvo za ponemčevanje. In tako moramo gledati nedostojen in sramoten prizor, da mora vsaka občina posebej se boriti in puliti za revno ljudsko šolo v narodnem jeziku. Kriv temu je zlasti dež. šolski svet v Gradcu, ki je nasproti Slovincem prava mačeha. Zahtevamo zato, da se razdeli v dva oddelka, kakeršni so n. pr. tudi na Češkem in Tirolskem. — Mariborsko učiteljske je še vedno nemško, dasi se v njem izgojujejo učitelji za slovenske šole. — Dalje je krivično ravnanje gledé celjske gimnazije, ktera je povzročila toliko nepotrebnih borb. Naj se tam osnujejo slovenske paralelke. Duh med učiteljskim srednjim šol je nam povsem nasproten, a upliva nanj največ šolski nadzorniki. In kakšne nam pošiljajo, kaže že dosti ime Linhart. — Tudi pri sodiščih kakor pri vseh drugih vradih vladajo nepostavne razmere. Da so se mogle tako razviti, je

mного kriv krivični volilni red, katerega je treba preurediti. — (Živo odobravanje.)

VI. O narodni avtonomiji in narodno-gospodarskem položaju slovenskega in istersko-hrvatskega ljudstva je govoril jako lepo državni poslanec g. F. Povšé. Ker je ta govor zelo važen, a nam danes primanjkuje prostora, objavimo glavne misli iz njega pozneje.

Predlagane resolucije, katere tudi še objavimo, so se jednoglasno in velikim navdušenjem sprejele.

Brzojavnih pozdravov je došlo nad sto. Vsi kažejo, koliko zanimanja je bilo povsod za shod.

Predsednik g. dr. A. Gregorčič je nato zaključil shod, poudarjajoč njega veliko važnost in pomen ter zahvaljujoč se vsem udeležencem.

Banket.

Ob 5. uri zvečer vršil se je v zgornji veliki dvorani „Narodnega doma“ banket, katerega se je udeležilo nad 300 odličnih mož-rodoljubov. Zabava je bila jako živahna, neprisljena. Vsakdo se je veselil lepega shoda, katerega ni motilo prav ničesar! Videlo se je, kako se obnašajo Slovani, kedar so med seboj, kedar jih nihče ne moti. Vsekako: od Nemcev se nam ni treba učiti — dostojnosti in „kulture“.

Vrsto napitnic pri banketu je otvoril predsednik dr. Gregorčič ter je omenjajoč neprijaznih razmer, v katerih živimo Slovenci, poudarjal, da jedino vladar je naše upanje, ter je nazdravil presvitlemu cesarju, očetu vseh avstrijskih narodov. Napitnica je bila vsprejeta z nepopisnim navdušenjem. — Župan Hribar je opisujoč naravno lepoto naše domovine poudarjal dolžnost ljubezni do domovine in nazdravil srečnejši bodočnosti naše domovine. — Dr. Šušteršič je napil dragim gostom Slovanom, katere je privedlo v Ljubljano jedino le iskreno prijateljstvo do Slovencev, posebej nazdravilja načelniku slovansko-krščanske zveze, rusinskemu poslancu Barvinskemu, Dalmatincu pl. Vukoviću, Hrvatcu baronu Rukavina in drugovom, češkima držav. poslancema dr. Stojanu in dr. Stranskemu. Pozdravica na vsacega izmed imenovanih je bila vsprejeta s šumnim in dolgotrajnim ploskanjem in pritrjevanjem. — Poslanec Barvinski je omenjal v svoji napitnici, da Rusini in Slovenci živijo v enakih razmerah ter da je za-nje najnujnejša narodna avtonomija. Konečno je nazdravil vzajemni jedinstvi avstrijskih Slovanov. — Hrvatski zastopnik naroda, David Starčević, je vzpodbujal k slogi med Slovenci in Hrvati poudarjajoč, da če se bomo ločeni vojskovali, ne bomo zmagovali. — Zastopnik mladočeškega državnozbornskega kluba dr. Stransky je zagotavljal Slovence, da se smejo popolno zanašati na pomoč čeških zastopnikov v državni zboru, ter napije vzajemnosti češko-slovenski. — Deželni poslanec dr. Dečko je nazdravil kranjskim Slovincem, želeč, da bi jih vedno tako skupno zbrane našel pod jedno streho, kakor na vseslovenskem shodu. — Državni poslanec dr. Stojan iz Moravske je v smislu pesmi: „Rožmarin ima svoj duh, naj bo zelen ali suh“ poudarjal, da ljubezen med Slovenci in Moravskimi Čehi nikdar ne ugasne ne v veselih, pa tudi ne v britkih trenutkih. — Posl. dr. Ferjančič je nazdravil predsedstvu vseslovenskega shoda, „Sokolu“ in „Čitalnici“ za prepustitev dvorane. — Vse napitnice so bile vsprejete z velikim navdušenjem.

V istem času se je pričel v sokolski dvorani živahen komers ob jako mnogobrojni udeležbi. Napitnic ni manjkalo. Pri komersu je spregovoril navdušeno napitnico tudi mil. gosp. prošt L. Serajnik. Vsi so mladeniško-iskrene besede častiljivega starčka pazljivo poslušali in burno odobraval. Pevska društva so skrbela za prijetno zabavo, ki je trajala do pozne noči, in ki ostane v živem spominu vsem udeležencem.

Tako je srečno, v lepi slogi in ob velikem navdušenju minul vseslovenski shod. Resolucije kažejo, za kaj se nam je boriti, za kaj se morajo odločno potegovati zlasti poslanci naši.

Kako pomenljiv je vseslovenski shod za nas, kaže pisarenje nasprotnih nam listov, ki se vsi jako obširno pečajo z njim. Celovške „Fr. Stimmen“ n. pr. si ne morejo pomagati drugače, kakor da surovo napadajo posamezne govornike, zlasti gosp. Grafenauer-ja. Da, mi vstajamo, a vas je strah!

Vseslovenski shod je pokazal, kakor je že prej pisal „Slov. Gosp.“ in kakor je na shodu poudarjal g. dr. Stransky: „Mi vsi smo jedina velika družina, tistega rodú, tiste krvi, med seboj bratje in sestre, imajoči jeden dom, bivajoči pod jedno streho, pod katero smo gospodarji mi in nikdo drug.“

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovško šolo. V „Miru“ št. 11. do 22. izkazani zneski v skupni svoti 592 kron 40 beličev odposlali so se dne 4. avgusta t. l. v korist velikovške šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — Dalje so darovali: Alojzij Knafelc v Beljaku namesto brzoglavnega pozdrava skupščinarjem v Škofji Loki 1 krono; rodoljubi, dne 10. p. m.

na slavlju 89. godu mil. gosp. prošta Lovro Serajnika v Tinjah zbrani, 36 kron; o priliki instalacije vrlega rodoljuba Antona Šturma, župnika v Borljah ob Zili, so darovali č. gg. duhovni in posvetni rodoljubi 27 kron. Bog živi vnete Žiljane! — Župnik Janez Lubej v Slov. Smihelu 10 kron; c. in k. nadstabi zdravnik v pok. dr. Val. Janežič v Celovcu 20 kron; ravnatelj Simon Janežič v Celovcu 20 kron; župnik Fr. Marinič na Mostiču 20 kron; pri konferenci v Borovljah zbrani duhovniki darovali so 17 kron. Dalje so poslali po slavni družbi sv. Mohorja: Blaž Glavina, kurat v Koprnu, 80 beličev in France Čebular, dekan na Opčini, 5 kron; J. Kromar, župnik v Šturiji, daruje nagrado za svoj spis v prihodnjem Koledarju „Kanonik Karol Klun“ 30 kron. — Skupaj 186 kron 80 beličev. — Priserena hvala! — Živeli nasledniki!

Iz Bajtišča. (Odlikovanje delavca.) Delavec Jakob Memer služi sedaj že 55 let kot žicar v bajtiških fužinah. Pač redek slučaj pridnosti in ystrajnosti posebno v naših časih. V priznanje tega je posestnik fužin, g. Voigt, podelil zvestemu delavcu že meseca aprila 50 gld. v zlatu, in sam svitli cesar ga je odlikoval s tem, da mu je dné 22. julija podelil zlati križec za zasluge. Dné 29. avgusta, po sv. maši je gosp. okrajni glavav Mac Nevin pripel križec odlikovanemu delavcu na prsi. — Mnogo težkih križev je nosil naš sodelavec Memer v svojem dolgem življenju in delovanju, in le od srca želimo, da bi sedaj še dolgo nosil lahki in častni zlati križec!

Iz Sel. (Za jezikovne naredbe.) Naš občinski odbor je v seji dné 5. septembra 1897. l. soglasno sklenil sledečo resolucijo: „Občinski odbor v Selah popolnoma odobrava jezikovni naredbi za Češko in Moravsko kot čin pravičnosti ter prosi visoko vlado, da izda take jezikovne naredbe i za vse slovenske pokrajine in da sploh uresniči člen XIX. državnih osnovnih zakonov.“ — Slava vrlemu občinskemu zastopu! Živeli nasledniki!

Iz Pliberka. (Ubogi otroci, ki imajo take učitelje!) Prebral sem brošuro: „Oesterreichische Volkszustände — von Adolf Mössler“; izšla je na Dunaju l. 1897. v drugi izdaji, ker je prva bila konfiskovana. Kakor kaže zlog in je razvidno tudi iz nekaterih stavkov, je to brezversko, da ne rečem bogakletno zmes spisal učitelj! In kaj je napisal? — Človek, ki ima še zdrave možgane, mislil bi, da je v katoliški državi in med katoličani kaj takega nemogoče. In vendar: črno na belem najdete ondi zapisane stavke, kakor: „Ni resnica, kar pravi postava: da bi naše šole bile interkonfesijonelne (za vsako vero jednake) — farji lažejo celó, da so brezverske —, ne: naša šola je popolnoma konfesijonelna, ona je katoliška. Ni dovolj, da je v naših berilih na tucate pesem in beril, ki govorijo o Bogu; ni dovolj, da celo nauk o prirodi vedno govori o božjih napravah, o božji moči in božjem delovanju, kjer vendar ne deluje nič drugega, nego večno neizpremenljivi zakoni narave; ni dovolj, da se v naši šoli pripoveduje o „svetnikih“, se ve samo o katoliških svetnikih, kakor o sv. Severinu, o Rupertu, Cirilu in Metodu itd., da se v „interkonfesijonelni“ šoli goji povsem katoliško častenje svetnikov (man treibt ganz katholischen Heiligenkult) — v šoli se otroci celo učijo, da morajo drugoverce zaničevati.“ — In zopet na strani 13.: „Razume se, da še ne zadoštuje, da naša »brezverska šola« otroke uči take predsodke samo le v berilih. Ne v »brezverski šoli« — kakor jo farji lažljivo imenujejo — uči v vsakem razredu po dve uri na teden duhovnik krščanski nauk. Otroci se v teh urah mučijo z zgodbami sv. pisma, z evangelji in z nerazumljivim katekizmom. Mučijo pravim, kajti grozna muka je, ako pedagogično neomikani duhovniki otroke silijo cele strani nerazumljive zmesi se učiti na pamet“ Tedaj Boga ni, ampak vse, kar se godi, dela le večno neizpremenljiva narava! Sevé tudi ni božje previdnosti, marveč vse se godi le po večno neizpremenljivih zakonih narave. Svetnike častiti, kajpak to je nekaj, čemur se novodobni preroki posmehujejo! Zgodbe sv. pisma, sv. evangelji in nauki katekizma: vse to je nerazumljiva zmes (unverstandenes Zeug)! Kam pa smo prišli v naši katoliški Avstriji? Da take reči pišejo brezvestni časnikarji, ne čudili bi se; a da tako piše in tudi tako misli veliko učiteljev, to je prikazen, ki mora vznemirjati vse katoliške stariše. Otroke v pouk in izrejo prepuščati takim učiteljem, se to mar ne pravi jih naravnost pahati v večni ogenj? — Zares ubogi otroci, ki imajo take učitelje!

Iz Celja. (Vojaške vaje.) Koncem onega in začetkom tega meseca smo imeli tukaj velike vojaške vaje, pri katerih so se zbrali vojaki s Koroškega, Kranjskega in Štajerskega. Obnašanje slovenskih vojakov nam je jako dopadlo in tudi slovensko prebivalstvo je vojakom postreglo, kar je moglo. Naši celjski „Nemci“ pa so tudi ob tej priliki na jako nedostojen način kazali svoje prusjaštvo. „S. L.“ piše o tem: Kofetar Golobič, po njegovo Gollobitsch (rodila majka junaka!) je v nedeljo svojim natakarcam prepovedal našim slovenskim vojakom postreči na slovensko zahtevanje. Ker naši fantje niso ničesa dobili, posedli so in začeli časnike čitati. Ko jim je sedenje že pre-

sedalo, so začeli popevati slovanske pesmi, kakor „Naprej!“, „U boj“ in druge. Golobiča, ko je to čul, bi bil kmalu kap zadel. Pribežal je tedaj hitro do županstva, ktero je tri redarje poslalo v kavarno. Seveda so jim vrli Gorenjci pokazali vrata, češ, kaj da imajo z dostojnimi ljudmi na tak surov način govoriti. Tudi častniki vojakom niso ničesar rekli, ker so se do cela dostojno vedli. Ko je bilo Slovincem čakanja preveč, so vstali in odšli s tem, da je vsakdo pri vratih zaoril krepki „Živio“ in „Na zdar“, kar jim je mnogobrojno občinstvo na rotovski ulici krepko vračalo. Seveda ni bilo daleč od okoli nobenega Švaba; tudi srborita Öchs in Baloh sta ostala lepo doma. „Besser hüten als heilen!“ — Ta teden je bil „pri Kroni“ vojaški koncert. Udeležili so se ga seveda večinoma sami „Nemci“. Dokler so bili trezni so samo ploskali, ko jim je pa začelo vino in pivo germansko kri hitreje po žilah poganjati, so zahtevali od vojaške godbe, da jim zaigra „Die Wacht am Rhein“. Temu se seveda ni ugodilo. Ker je ni vojaštvo zaigralo, zatulili so si jo sami. Vojaki so jim na to odgovorili s tem, da so vstali in odšli. In takim ljudem se vojaška godba dovoljuje, da celo moštvo jim prireja koncerte in jih kolikor mogoče zabava. Tak koncert so priredili celovski brambovci, pri katerih je tudi mnogo Slovencev, celjskim Nemcem in nemškutarjem! Listi „Deutsche Wacht“ in za njo „Freie Stimmen“ to seveda politično izkoriščajo in poudarjajo, da so častniki s tem koncertom „sijajno pokazali svoje srčne simpatije, ktere imajo do „bisera“ Celja in njegovega „vrlega“ meščanstva“. — Drugeče postopajo proti Slovincem. Stotnik Faninger (rodom Celjan) je obljubil Čitalnici, da bode dné 5. t. m. igrala godba 17. pešpolka v „Národnem domu“. Ker so pa Celovčani obljubili, da plačajo vojakom vožnjo, če jim pridejo k neki dirki gost, je g. Faninger odpovedal Slovincem godbo. Povsod — dvojna mera!

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Državni zbor je sklican na dan 23. septembra. Radovedni vsi pričakujejo, bode-li zdaj mogoče priti v posvetovanjih do kakega uspeha. Predsednikom bodo menda izvolili poslanca Ebenhoch-a. — Shod Čehov iz okrajev in mest se je vršil dné 5. t. m. v Pragi pod predsedstvom župana dr. Podlipnega. Prišlo je 660 zastopnikov in tudi češki državni poslanci. Govorilo se je o národnostnih razmerah na Češkem, Moravskem in Šleskem in soglasno se je vsprejela resolucija, ki zahteva jezikovne naredbe tudi za Šlezijo, varstvo čeških manjšin, samostojnost češke krone v avstrijski državi in splošen nastop Čehov zoper nasilstva Nemcev. — Umril je solnograški cesarski namestnik grof Žiga Thun, vrl katoliški mož. — Nasproti obrtniškem shodu, kterega so imeli oni mesec krščanski socialisti v Solnogradu, so napravili ravno tam tudi nemški nacionalci shod za obrtnike. Pa slabo se jim je obnesel. Zraven je bil sevéda tudi prijatelj Dobernik. — Ogerski državni zbor otvorijo dné 27. t. m. — Naš cesar se je od velikih vojaških vaj na Moravskem podal k vojaškim vajam v Totis na Ogerskem. Tja je prišel tudi nemški cesar Viljem II., ki je že več časa na potovanjih. Od vaj sta se podala obadva vladarja na lov v posestvih nadvojvode Friderika. V Budimpešti so nemškega cesarja jako sijajno vsprejeli in je mestni zbor za to dovolil 80 tisoč goldinarjev.

Druge države. Laški kralj Humbert se je s cesarjem Viljemom sèšel v Homburgu pri velikih vojaških vajah. Kralja je spremljal vnjanji minister Visconti. Pri obedu sta oba vladarja poudarjala potrebo evropskega miru. — Ruska vlada vpelje občno šolsko dolžnost ter poskrbi za potrebne šole. Pod mladim carjem se v veliki Rusiji mnogokaj obrača na bolje. — Razmerje med Rusi in Poljaki se zboljšuje, kar kaže sijajni obisk carja Nikolaja II. v Varšavi. Vsk Slovan to z veseljem pozdravlja. — V Barceloni v Španiji ustrelil je anarhist Sampau na cesti policijskega ravnatelja Porto. Napadalec je bil prijatelj morilca Angiolittija, tedaj gotovo zopet Italijan. Anarhistični gadje se zadnji čas jako hitro gibljejo.

Novičar.

Na Koroškem. („Südmarkina“ veselica.) Dné 8. t. m. vršila se je napovedana veselica na Kanonhofu. Radovednost je prignala precej ljudij, ki pa niso bili posebno zadovoljni s tem, kar se jim je ponudilo. Govori so bili prepovedani. Tudi tukaj se je pokazalo, kako slavno celovško c. kr. okrajno glavarstvo meri v dvojno mero! Lani so shod kat.-pol. društva prepovedali zavoljo — „davice“, o kateri nihče vedel ni; letos so to slavnost dovolili, dasi je v sosednji hiši bila — davica! No, to pač kaže, da v Celovcu kraljuje g. baron Mac Nevin. Več o tem se bo še pisalo, pa tudi govorilo na pravem mestu!

* Telefon dobimo v Celovcu menda že oktobra meseca, — če bo res! — V Glinici je utonil učenc

V. Enzfeldner iz Celovca. — Železnica zkozi krško dolino je dovoljena. Zidala jo bode tvrdka Haserl in Stern na Dunaju. Z delom pričnejo prihodnje leto. — Avstrijski pivovarji so imeli dné 7. in 8. t. m. shod v Celovcu. Mesto je razobesilo na trgih svoje frankfurterice. Vsakemu hočejo pokazati svoje „nemštvo“. — Petindvajsetletnico svojega obstanka je praznovala dné 19. t. m. slovenska posojilnica v Št. Jakobu v Rožu! Čestitamo ob tej priliki najstarejši naši slovenski posojilnici, želeč, da i v bodoče prav krepko deluje v blagor národa našega! — Podružnico avstrijskega čebelarskega društva so ustanovili v Ločah. Ravno tam je imel g. ravnatelj dr. E. Kramar dné 8. t. m. kmetijsko predavanje. — Nove zvonove dobijo v Št. Juriju ob Zili.

Na Kranjskem. V Ljubljani so napravili potresno postajo za opazovanje potresov. — Notarijatu se je odpovedal predsednik kranjske notarske zbornice g. dr. Jernej Zupanc. — Na Vinici so dné 8. t. m. odkrili spominsko ploščo pokojnemu učitelju in pisatelju Iv. Tomšiču. — Vlak, ki se je dné 5. t. m. peljal iz Ljubljane ob 1/2 6. uri, je pred Kranjem povozil bika in dve kravi ter vsled tega skočil s tira. Promet je bil ustavljen več ur, druge nesreče pa ni bilo. — Efektno srečkanje „Glasbene Maticice“ se vrši dné 15. oktobra t. l. Namen loteriji je prirediti „Glasbeni Dom“ v šolske namene. Naj bi „Glasbeno Matico“ pri tem podjetju bogato podpirala znana požrtvovalnost slovenskega národa! Sezite, rodoljubi, hitro po srečkah! — V vasi Dragometelj v kamniškem okraju je pogorelo dné 6. t. m. 9 hiš z gospodarskimi poslopji. Ogenj je menda nastal po otrocih. — Vlak je povozil blizu Kresnic železničnega čuvaja Robleka, ki je zapustil osem nepreskrbljenih otrok. — Pri sv. Ani nad Tržičem je posestnik J. Hofbauer ustrelil najprej svojo ženo in potem samega sebe. Zakaj, ni znano. — Socijalni odsek slovenske Leonine se je v Ljubljani osnoval dné 15. t. m. Zanimivega posvetovanja z mnogimi praktičnimi nasveti se je udeležilo lepo število gospodov. Za načelnika odseka je odbran gosp. dr. Ig. Žitnik, za tajnika g. dr. J. Krek. Kot odborniki so odbrani: Za Štajersko gg. M. Matek in J. Kržišnik, za Koroško g. J. Rozman, za Goriško g. dr. J. Pavlica.

Na Štajerskem. Novo cerkev so posvetili g. knezoškof Mihael dné 7. t. m. v Vidmu ob Savi. — Čč. oo. lazaristi, Slovincem dobro znani misijonarji, se naselijo v Mariboru pri cerkvi sv. Jožefa. — Slovensko pevsko društvo letos ne priredi običajnega velikega koncerta. Pač pa bode koncert prihodnje leto. — V Savinjski dolini prikazal se je na koruzi nek črv, kateri se zajé v steblo pod cvetom ter razjeda po mozgu naprej do korenin. Cvetje napadenim rastlinam omahne ter se posuši. Do sedaj je mnenje, da se je ta zajedalec presnesel s hmelja.

Na Primorskem. Tržaško sodišče je obsodilo 6 Slovencev s Proseka na 4 do 12 mesecev zapora, ker so po izvolitvi Mauronerja metali kamenje v lahonske hiše. — Socijaldemokratska lista „Delavec“ in „Svoboda“ sta se z Dunaja preselila v Trst. Tržaški Slovinci se novih nepoklicanih gostov ne morejo veseliti in misliti bodo morali na krepke odpor. — Prva slovenska javna tombola bode dné 26. t. m. v Št. Petru pri Gorici na korist „Sloginim“ šolam in „Alojzijevisču“. — Urednik „Independente“ v Trstu, ki je nesramno žalil viteza Nabergerja, je bil obsojen v zapor 7 dnij. Drugod drugače merijo.

Po drugih deželah. Avstrijski vinogradniki so imeli shod v Tridentu. — Most se je polomil pod vojaki v Weimaru, ko so ravno korakali čez-nj. Več vojakov je utonilo. — Naš slovenski rojak, preč. g. dr. Ant. Jeglič, generalni vikar v Sarajevu, je imenovan za pomožnega škofa. Drugi rojak naš, preč. gosp. Jakob Trobec, pa je postal škof v Ameriki. To je četrti slovenski škof v Ameriki. Obema novima škofoma kliče mo: Na mnogaja leta! — Udeležencem celjske slavnosti živo so še v spominu vrli možaki zagrebške mestne godbe, ki so nam tako navdušeno svirali narodne komade. A ta slavna godba je sedaj razpuščena. Zakaj? Gotovo iz „višjih ozirov“. — Pšenica je na Dunaju dné 21. avgusta veljala 12 gld. 40 kr. Tako visoke cene tam blago ni imelo od leta 1882., če izvzameš leto 1891., ko se z Ruskega ni smela pšenica izvažati. Sedaj se iz raznih krajev poroča, da je tu in tam žetev izpadla boljše, kakor se je pričakovalo. In vsled tega je pšenici začela cena zopet padati.

Slovinci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafikah gosp. Izop, kosaranske ulice številka 7.

Št. 11.446.

Poziv!

Dne 5. t. m. je nastal na Bistrici ob Zili in sicer v tistem delu vasi, ki je že dné 13. avgusta t. l. po povodnji največ trpel, požar, ki je uničil 6 hiš, z gospodarskimi poslopji in z vsemi pridelki.

Stiska, ki je nastala po tej nezgodi, zlasti ker se je uničila letošnja žetev, je tako velika, da se c. kr. deželna vlada vsled prošnje občinskega predstojništva obrača na mnogokrat dokazano požrtvovalnost deželnega prebivalstva ter zato ukaže, naj se v ta namen povsod nabirajo darovi potom občinskih predstojništev.

Vsi blagi prijatelji ljudstva se zato pozivljajo, da kaj darujejo v olajšavo stiske.

C. kr. deželna vlada

Celovec, dné 16. septembra 1897.

C. kr. deželni predsednik:
Schmidt.

Opomba. Radovoljne doneske sprejema tudi upravnistvo „Mir“-a.

Tržne cene v Celovcu

dné 16. septembra.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	—	—	—	—
rž	5	21	6	51
ječmen	3	50	4	37
oves	2	17	2	70
hejda	5	44	6	80
tursica (sirk)	3	70	4	62
pšeno (kaša)	7	80	9	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	10	1	79
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 30 kr. do 2 gld. 50 kr. kisló 1 gld. 35 kr. do 2 gld. — kr., slama po 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 55 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 64 do 70 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 117 do 148 gld.

Naznanila.

Preklic.

Podpisani prekličem vse razžaljive besede, ki sem dné 26. julija v Pliberku v gostilni „pri Lamm-u“ vpričo drugih gostov govoril zoper župana g. Antona Lužnika v Kotljah in s tem poravnavam čast, ki jo onemu gospodu gr. V Kotljah, dné 9. septembra 1897.

Martin Večko p. d. Podpečnik.

Sloveče
Marijaceljske kotle
z vlitega železa

prodaja po najnižjih cenah

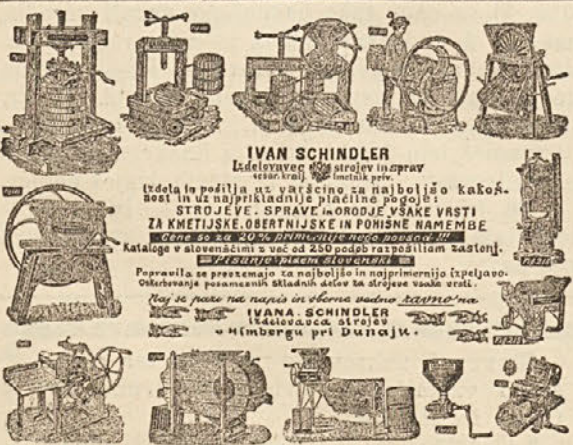
Franc Sadnikar,
trgovec z železino v Celovcu, Burggasse 7.

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom gosp. J. Kandutove vdove v Velikovcu.

V najem se dá

Matevževa gostilna v Črni s celim posestvom. Več pove Jožef Kraut p. d. Poltnik na Bistrici; pošta Šmihel pri Pliberku.

IVAN SCHINDLER

Izdelovalec kmetijskih strojev in naprav

Izdala in pošilja uz varščino za najboljšo kakovost in uz najprikladnije plačilne pogoje

STROJE VE. SPRAVE IN ORODJE VSAKE VRSTE ZA KMETIJSKE, OBERTNIJSKE IN POŠISNE NAMEMBE

Cene so za 20% nižje, kakor v drugih katalogih

Kataloge v slovenskimi in več od 250 podob razpošiljam zastonj.

Popravila se preizkušajo za najboljšo in najprimernejšo izpeljavo.

Osterevanje posameznih skladnih delov za stroje vsega vrsta.

Naj se prave rač. napisi in obraba izdelajo v celovcu

IVANA SCHINDLER (izdelovalec strojev) v Rimbergu pri Dunaju.

I. Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

C. in k. dvorna tovarna za orglje
bratov Rieger
v Krnovem (Jägerndorf) avstr. Šlezija,
podružnica v Budimpešti VII., Garay-utca št. 48
v lastni hiši.
Dobre cerkvene orglje po ceni z zelo ugodnimi pogoji.
Ceniki zastonj.

Pivovarna kneza Adolf Jožef Schwarzenberg v Protivinu (Češko) priporoča
izvozno pivo in ležak.
Je v zalogi in toči se
v restavraciji „Kokl“
„k prvemu kraju“
kolodvorske ulice šte. 7. v Celovcu.
Skrbi se tudi za izvrstno kuhinjo, dobra vina in točno postrežbo.
Spoštovanjem **R. Kokl.**

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti

Važno
za čevljarje, sedlarje, jermenarje, in šivilje: najboljšo in najcenejšo šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi železne blagajnice, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.
Matija Planko
v Celovcu, Burggasse št. 12.

Tudi priporoča
najnovejša
pnevmatična kolesa
(bicikeljne)
v raznih velikostih in po najnižjih cenah.

Jedna hiša

z vsemi gospodarskimi pripadki in z zemljiščem, ki obstoji iz travnikov, njiv, pašnikov, vrtov, gozdov ter meri 20 ha 53 a, t. j. okrog 33 oralov ali johov, se prostovoljno pro dá pod jako ugodnimi pogoji, namreč 100 gld. na jeden oral. — Denar se ne potrebuje ves ob jednem. — Natančneje se lahko poizve pri lastniku Francetu Modriču v Dovčji vesi (Toppelsdorf) pri Zibopoljah.

Dve mali posestvi v Zgornjih Jezercih so na prodaj, 3/4 ure od Vrbe odaljeni. Prvo ima okoli 10, in drugo 5 oralov rodovitnega in dobro obdelanega svetá, lepe sadunosne vrtove z obilnim sadjem, lepo zaraščenim gozdom, ki je pri prvi posesti in vreden okoli 1000 gld. Hiše kakor tudi gospodarska poslopja so v dobrem stanu. Več pové Martin Čepe, posestnik v Zgornjih Jezercih, pošta Vrba na Koroškem.

Na prodaj je Smetanovo posestvo v Podjuni. Ima 12 birnov posesti, potrebni gozd in travnike. Cena je 1200 gld. Hiša je šele na novo postavljena. Več pové Jurij Jenšac v Podjuni, pošta Globasnica na Koroškem.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

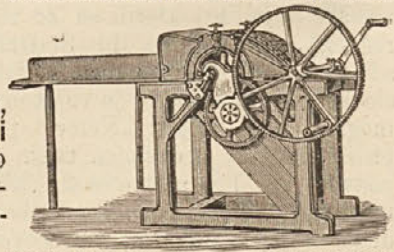
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastonj.

Jakob Petschounik,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4
med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopperjevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarstvo orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za črevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

Gostilna „Buchenwald“

ob Vetrinjskem obmestji in Št. Rupertske cesti
priporoča kmetom svoje

velike in lepe hleve.

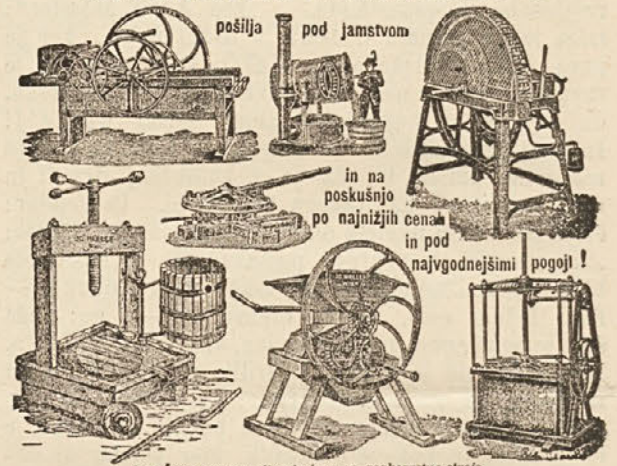
Tudi so tam po ceni jed in pijača.

V vsakem poštnooddajnem okraji, v vsakej fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od nekega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve vrste. Pismene ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, poste restante.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO

Lito železo, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Mogajo ilustrirati 192 strani obsejni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastonj.

IG. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE 22 49.

Preprodajalci se iščejo.

Nedavno odlikovano na higijenski razstavi v Londonu s prvim darilom, z zlato kolajno.

Med vsemi dosedaj naznanjenimi sredstvi proti skrnini, trganju po udih, čutniški boleznim in zobeh in glavobolu se od prvih zdravniških veljavok kot najboljši pripomoček priporoča

„MIRAKULIN“

ki gotovo pomaga in je najboljšo zdravilo proti tem boleznim. Cena jedni steklenici je 1 gld., po pošti poštnine prosto 1 gld. 20 kr. — Dobiva se v lekarni

Löwenapotheke,

Baruch Gyula, Miskolcz št. 188 na Ogerskem.

Vaše blagorodje! Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega zdravila, kterega ne morem pogrešati. Spoštovanjem Chalzel N. Budimpešta, 24. maja 1896.

Ker se mi je Vaš „Mirakulin“ dobro prilegel, pošljite mi takoj dve steklenici. Spoštovanjem Fani Tuč v Geviču, 8. junija 1896.

Pošljite mi še eno steklenico „Mirakulina“, ker mi pomaga za protin v nogah. Ter. Jahoda v Pragi, 16. jun. 1896.

Pristno le z zgornjo znamko.